

Rudzi nevar būt bez okūta, bet rudzātieši bez «Okūta»

Bronislava Ošāne, Rudzātos

Ja tu izlasi grāmatu, tad sastopies ar dažādām dzīvēm, jūtām, atgadījumiem. Tas, protams, bagātina tavu garīgo pasauli, dod pieredzi, ir pārdzīvojuma brīži, īpaši izlasot sev tuvu dzeju. Tas ir, bet tu esi sastapies tikai ar svešiniekiem, iepazīnies un aizgājis. Toties, ja tu esi kļuvis par aktieri, iejuties kādā tēlā, dzīvojis viņa dzīvi, domājis viņa domas, cietis, mīlējis, tad tu esi kļuvis par savējo un saticies ar savējo, kurš tev dzīvo līdzās. Šādas pārdomas atjaunojās, arī vērojot Livānu novada Rudzātu pagasta dramatiskās kopas «Okūts» darbību.

Režisore Saiva Jansone

Sākās tas ar nejaušību, kad Rudzātu pagastā kādās mājās sāka dzīvot Saivas un Mārtiņa Jansonu ģimene. Abi ar aktieru darbu pieredzi. Var tikai apbrīnot Jansonu ģimeni. Trīs mazi bērni. Mazākais Jēcītis jau no pirmajiem mēnešiem vēro abu vecāku aktierisko darbību no bērnu ratiņiem. Viņš ir mierīgs, laikam jau saprot, kāda cieņa jāizrāda aktieriem. Tā diendienā – mājas, lauki, bērni un teātris. Ir tikai viens vārds – palīdzies no visiem tiem, kam svarīga ir kultūra un garīgā bagātināšanās. Nejaušība arī tā, ka viņi sadraudzējās ar netālu esošo Vaivodu ģimeni, kura, būdama kārtīga zemnieku saime, vienmēr bijuši «līdz ausīm» kultūras dzīvē. Brīnišķīgas, ideāli apkoptas mājas, lauki, bet tikpat skaistas saimniekotāju dvēseles.

Tā sastopoties radās doma veidot dramatisku kopu. Kā radās nosaukums «Okūts»? Par to Saiva, kura uzņemās režisēt, stāsta: «2006. gadā sanācām nedaudzi dalībnieki un domājām, ka nosaukumam jābūt saistītam ar rudziem – Rudzāti taču. Repertuāram arī nav jābūt bezzobainam, okūts ir ass, neļaus snaust.»

2009. gada novembrī «Okūts» kļuva trīsgadīgs. Uz ko varēja atskatīties? 3 lielformāta lugas, 13 skeči, uzvedumi... Laikam jau pats labākais, aizraujošākais, ka bija sadraudzība ar citiem amatiereteātriem.

Pašu mājās priecināti pensionāri, invalīdi, ligotāji, ražas audzētāji, godinātas mātes, jaunieši, bērni, izbraukumi ar izrādēm Turkos, Vārkavā, Livānos, Pieniņos, Jaunsilavā, Sutros, Jersikā. Uzņemti mīļi ciemiņi – tādi paši teātrimīļi. Iets pāri novada robežām. Ir ko atskatīties.

Stāsts nekad nebūtu pilnīgs, ja nestāstītu par cilvēkiem, kas šo kopu veido. Laikam jau darbs nebūtu tik daudzpusīgs, arī veiksmīgs, ja priekšgalā nebūtu sirdscilvēks Saiva. Viņai – tādai mīļai, saprotošai, pašai dziedīgai, strādīgai, gudrai – nevar atteikt, par aktieriem kļuvušie ļaudis to jūt. «Okūta» dvēsele ir Anna Vaivode, bijusi bibliotekāre, lai gan ar lauksaimniecisku specialitāti, talantīga aktiere, saprotošs, gudrs cilvēks. Visi zinātāji gaida gandrīz profesionālu feldšeres Ingridas Zaķes, skolotāju Vinetas Valaines, Evalda Kārļa uzstāšanos. Ar aizrautību kolektīvā piedalās Silvija Kalvīte, Nellija Vārpsaliete, Iveta Dolgā, īpaši Līga Vaivode u.c.

Vēl tikai par diviem pasākumiem, kuri rudzātiešiem īpaši patika. Tās bija pašiem godāmākajiem cilvēkiem – astoņdesmitgadīgajiem un invalīdiem veltītais labdarības pasākums pēc projekta «Zvaigznes dienas sirsniņas», kurš izcēlās ar sirsniņu, vispusību un neaizmirstamību.

Novads uzaicināja rudzātiešus Jānus ligot Jersikā. Varētu jau, bet cik tad cilvēku var aizbraukt? Un kur tad sensenā tradīcija ligot savā parkā? Te teikšana «Sabiedriskajam centram Rudzāti» un kopai «Okūts».